

Mfv.II.10.764/2013/4.szám

A Kúria a dr. Márton Veronika ügyvéd által képviselt felperesnek a jogtanácsos által képviselt alperes ellen munkaviszony megszüntetés jogellenességének megállapítása és jogkövetkezményei iránt a Miskolci Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságnál 8.M.313/2013. szám alatt megindított és másodfokon a Miskolci Törvényszék 1.Mf.20.912/2013/3. számú ítéletével jogerősen befejezett perében az említett másodfokú határozat ellen a felperes által előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Kúria a Miskolci Törvényszék 1.Mf.20.912/2013/3. számú ítéletének felülvizsgálati kérelemmel nem támadott rendelkezését nem érinti, a támadott rendelkezését hatályában fenntartja.

A felülvizsgálati eljárás illetékét az állam viseli.

I n d o k o l á s

A közigazgatási és munkaügyi bíróság által megállapított tényállás szerint a felperes 2003. szeptember 15-étől állt határozatlan idejű munkaviszonyban az alperesnél autóbusz vezetői munkakörben. Munkavégzésének helye M., .. utca ... szám, és a társaság végállomásai voltak. A munkavállaló a munkaszerződésében kötelezettséget vállalt arra, hogy a munkakörébe tartozó feladatokat az elvárható szakértelemmel és gondossággal, a munkájára vonatkozó szabályok, előírások és utasítások szerint végzi. Az autóbuszvezetők tevékenységét többek között az Autóbuszközlekedés Forgalmi Utasítás szabályozta.

A felperest közvetlen munkahelyi vezetője Cs. Cs. 2010. május hónaptól kezdődően a korábbitól eltérő, más vonalra osztotta be azt követően, hogy az alperes igazgatója a felperest 2010. április 23-

án vezetés közben telefonálni látta. A felperes ezen munkáltatói intézkedés ellen keresetet terjesztett elő a Miskolci Munkaügyi Bíróságnál, amely eljárás 2010. november 29. napjától szünetelt.

A felperes 2010. július 8-ától 2011. január 16-áig táppénzes állományban volt, majd az előző évről felhalmozódott szabadságát vette igénybe. Ennek leteltét követően az autóbusz vezetőkre érvényes Autóbusz Közlekedési Forgalmi Utasítás 9. pontja szerint - mivel távolléte három hónapot meghaladta - legalább három munkanapon át gyakorolnia kellett volna. A munkáltató a felperes gyakorló idejét 2011. február 15., 16. és 17. napjában jelölte meg. 2011. február 15-én a felperes gyakorlati oktatáson vett részt Cs. Cs. irányításával. Ezt követően már ezen a napon, illetve az azt követő két napon különböző járatokon kellett volna autóbust vezetnie, egyidejűleg megjegyezni, ha a hosszabb táppénzes állomány alatt az állomások áthelyezésre kerültek. A felperes több autóbuszvezetői járatán is utazott, azonban ténylegesen kizárólag V. T. járatán vezetett egy fordulót.

Cs. Cs. feladatul szabta a felperes számára, hogy a harmadik nap végén a tanuló gyakorlóívet az ügyintézés helyére vigye be, mert evvel tudja hitelt érdemlő módon igazolni, hogy kötelezettségeit teljesítette, és autóbusz vezetőként foglalkoztatható, a beosztás számára elkészíthető. A felperes 2011. február 17-én a gyakorlólapot sem a Búza téri végállomáson, sem a központban nem adta le, ott nem jelent meg.

Az alperes a felperes magatartásával kapcsolatban vizsgálatot folytatott le, majd a ... szám alatti intézkedésével a felperes munkaviszonyát 2011. február 25-én kezdődően rendkívüli felmondással megszüntette. Az intézkedés indokolása szerint a felperes huzamos idejű táppénzes állományára tekintettel a munkáltató elrendelte számára a forgalomban történő gyakorlást, amelyet a helyi Autóbusz Közlekedési Forgalmi Utasítás 9. pontja ír elő. A felperes ezen kötelezettségének nem tett eleget, szándékosan nem gyakorolt, munkaidejének vége előtt a munkahelyét engedély nélkül elhagyta.

A felperes a keresetében kérte a rendkívüli felmondás jogellenességének megállapítását, és az egyéb jogkövetkezmények alkalmazását. Kérte kötelezni az alperest ezen túl a munkakörébe nem tartozó feladatokért pótlékjellegű, illetve a munkaviszonnyal összefüggésben felmerülő költségei, továbbá táppénz-különbözet és szabadságmegváltás-különbözet megfizetésére.

A keresetében a rendkívüli felmondás indokának valótlanságára és okszerűtlenségére, valamint a munkáltató rendeltetésellenes joggyakorlására hivatkozott, és azt állította, hogy munkaviszonya megszüntetésének valódi indoka Cs. Cs. ellen indított per okán

alkalmazott retorzió volt.

Az alperes a kereset elutasítását kérte.

A Miskolci Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság a 8.M.313/2013/4. számú részítéletével a felperesnek a munkáltatói rendkívüli felmondás jogellenességének megállapítása iránt előterjesztett keresetét elutasította.

Megállapította, hogy a felperes három hónapot meghaladó, fél évet elérő hosszabb távolléte miatt a helyi Autóbusz Közlekedési Forgalmi Utasítása alapján kötelezettségét képezte a gyakorlás, amelynek szándékosan nem tett eleget. A számára átadott gyakorló lapot nem töltötte ki, azt rendeltetési helyére, a központba nem vitte be és munkaidejének vége előtt a munkahelyről eltávozott. Ezen kötelezettségszegéseket a meghallgatott tanúk és egyéb bizonyítékok megfelelően alátámasztották, a munkáltató által alkalmazott jogkövetkezmény pedig a kötelezettségszegés súlyával arányos volt. A munkáltatónak az autóbuszvezetők vezetési képességét folyamatosan és szigorúan kellett ellenőriznie, mert fokozott felelőssége áll fenn a több ezer embert is érintő utaztatási tevékenységben, ezért a munkáltatónak érdekében állt, hogy olyan autóbuszvezetők vezessék a járműveket, akik megfelelően jártasak és gyakorlottak. A felperes a számára kötelezően előírt vezetési gyakorlást azonban nem végezte el.

Az elsőfokú bíróság megalapozatlannak találta a felperesnek a munkáltató rendeltetésellenes joggyakorlására történő hivatkozását, mert a közvetlen felettese, Cs. Cs.-val fennállt konfliktusnak a munkáltató intézkedésére semmilyen kihatása nem volt, evvel kapcsolatban Cs. Cs. véleményét a munkáltató nem kérte ki.

A Miskolci Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság a 8.M.313/2013/13. számú ítéletével a felperes keresetét elutasította. Ítéletében a felperesnek a táppénz-különbözet és szabadságmegváltás különbözet megfizetése iránti keresetét bírálta el. A kirendelt igazságügyi könyvszakértő szakvéleménye alapján megállapította, hogy az alperes a felperes részére a 193. táppénzzel érintett napra, valamint a munkaviszony megszűnésekor járó egy munkanap szabadság megváltása körében megfelelően számfejtette a felperes részére járó juttatást, ezért keresete e körben is alaptalan volt.

A felperes fellebbezése alapján eljáró Miskolci Törvényszék az 1.Mf.20.912/2013/3. számú ítéletével az elsőfokú bíróság 4. sorszámu részítéletét és 13. sorszámu ítéletét azzal hagyta helyben, hogy az alperesi rendkívüli felmondás jogellenességének jogkövetkezményeként elmaradt munkabér iránti keresetet is elutasítottanak tekintette.

Ítélete indokolásában megállapította, hogy a felperes fellebbezésében panaszolt, a műszakpótlék-, túlóra - és üzemanyag elszámolás körében a felperes az elsőfokú eljárás során határozott kereseti kérelmet nem terjesztett elő, ezen kérdéseket csak általánosságban vetette fel. A rendkívüli felmondás jogellenességének megállapítása körében a felperes keresetét elutasító részítéletet annak helyes indokai alapján hagyta helyben avval, hogy az elmaradt munkabér megfizetésére irányuló kereseti kérelmet is elutasítottak tekintette.

A felperes a felülvizsgálati kérelmében az első- és másodfokú bíróság ítéletének „megváltoztatását”, a kereseti kérelemnek történő helyt adást, továbbá az alperes perköltségben való marasztalását kérte.

Álláspontja szerint az eljáró bíróságok a tényállást nem helytállóan állapították meg, és abból nem vontak le megfelelő következtetést sem. Elismerte, hogy az Autóbusz Közlekedés Forgalmi Utasításának 9. pontja előírja a forgalomban történő gyakorlást, azonban az Utasítás 54. pontja kifejezetten úgy rendelkezik, hogy a gyakorló gépkocsivezetőnek az autóbusz vezetése kizárólag akkor engedhető meg, ha az oktató gépkocsivezető is jelen van a vezetőfülkében, esetében ez nem így történt. Oktató gépkocsivezető a buszon nem volt, egy buszvezető kolléga vezetett, a vezetőfülkében más személy jelenléte pedig élet- és balesetveszélyt okozott volna. Az Utasítás 10. pontja a három hónapot meghaladó távollét esetén elméleti és gyakorlati pótoktatást ír elő, amelyet a forgalmi vezetőnél kell gyakorolni, ezen forgalmi vezetőnek viszont nem volt oktatói képesítése. Sérelmezte továbbá, hogy a három munkanapon történő gyakorlásban nincs meghatározva, hogy egy nap hol és mennyit kell vezetnie.

A felperes azt is panaszolta, hogy a három nap gyakorlás alatt a munkavégzéséhez szükséges feltételeket a munkáltató nem biztosította. Olyan helyre osztották be gyakorolni, ahol nem volt végállomás, WC és kézmosási lehetőség sem. Álláspontja szerint egyébként a vezetési gyakorlat során a járművezető nem köteles átadni a járműve vezetését, hiszen az üzemanyag-megtakarítás a bére részét képezi, továbbá az Utasítás 12. pontja ezt nem is teszi lehetővé.

Előadta, hogy mivel saját gépkocsival rendelkezik, az orvosi kezelésekre is evvel járt, ezért megfelelő gyakorlattal rendelkezett. Olyan betegsége nem volt, amely kizárta volna a gépjármű vezetését, a KRESZ-t sem felejtette el. Azt állította, hogy a gyakorlólap leadására a munkáltató őt nem szólította fel, a központban ezért nem jelent meg, és beosztását már korábban, február 13-án közölték vele. Érvelése szerint az esetében nem állnak fenn a Munka Törvénykönyvéről szóló 1992. évi XXII. törvény

(Mt.) 96. § (1) bekezdés a) és b) pontjában leírtak, mert nem sértette meg a munkaviszonyból származó lényeges kötelezettségét sem szándékosan, sem súlyos gondatlansággal, illetve jelentős mértékben sem. Nem felel meg a valóságnak, hogy olyan magatartást tanúsított, amely a munkaviszonya fenntartását lehetetlenné teszi. Érvelése szerint a munkáltató megsértette az Mt. 96. § (2) bekezdésében foglaltakat is, amely szerint a felmondás közlése előtt lehetőséget kell adni a munkavállalónak a tervezett intézkedés indokainak megismerésére, és a vele szemben felhozott kifogások elleni védekezésre. Mivel a munkáltató nem közölte, hogy munkaviszonyát rendkívüli felmondással kívánja megszüntetni, így a védekezése előterjesztésére sem volt lehetősége.

A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem nem megalapozott.

A Pp. 272. § (2) bekezdése szerint a felülvizsgálati kérelemben meg kell jelölni azt a határozat, amely ellen a felülvizsgálati kérelem irányul, és azt, hogy a fél milyen tartalmú határozat meghozatalát kívánja, továbbá elő kell adni a jogszabálysértést és a megsértett jogszabályhely megjelölése mellett, hogy a fél a határozat megváltoztatását milyen okból kívánja. A felperes e körben jogszabálysértésként nem hivatkozott a Pp. 206. § (1) bekezdésére, így a Kúria a felperes által előadottak ellenére nem vizsgálta, hogy az eljárás bíróságok a tényállás megállapítása során a perbeli bizonyítékokat helytállóan értékelték-e.

A felperes a felülvizsgálati kérelmében jogszabálysértésként az Mt. 96. § (1) bekezdés a) és b) pontját jelölte meg, és azt állította, hogy nem sértette meg a munkaviszonyból származó lényeges kötelezettségét sem szándékosan, sem súlyos gondatlansággal. Ezen túl hivatkozott az Mt. 96. § (2) bekezdésének megsértésére és azt is panaszolta, hogy a rendkívüli felmondást megelőzően vele szemben felhozott munkáltatói kifogások közlésére nem került sor.

A bíróságok által megállapított és a megsértett jogszabályhely megjelölésének hiányában nem vizsgálható, irányadó tényállás alapján a Kúria a felülvizsgálati eljárás során kizárólag azt vizsgálta, hogy a felperes terhére az ítéletekben rögzített kötelezettségszegés alapján jogoszerű volt-e a munkáltató által alkalmazott legsúlyosabb intézkedés, a felperes munkaviszonyának rendkívüli felmondással történő megszüntetése.

A következetes ítélkezési gyakorlat szerint a rendkívüli felmondás indokaként megjelölt munkavállalói kötelezettségszegést az összes körülmény, különösen a munkavállaló munkaköre, szakismerete, beosztása alapján kell vizsgálni (BH 2005.117.). A perbeli esetben

a felperesre is kötelezően alkalmazandó Autóbusz Közlekedési Forgalmi Utasítás 9. pontja kötelező előírást tartalmazott arra nézve, mely szerint három hónapot meghaladó tartós távollét esetén a munkavállalónak legalább három munkanapon át járművezetést kell gyakorolni. A lefolytatott bizonyítási eljárás alapján kétséget kizáróan megállapításra került, hogy a felperes ezen kötelezettségének nem tett eleget. Február 15-e és 17-e között a felperes utazott A. Zs., K. Zs., T. I. és V. T. autóbuszvezetők járatain, azonban kizárólag V. T. járatán vezetett mindösszesen egy fordulót. Az eljáró bíróságok helytálló értékelése szerint a vezetési gyakorlatnak kiemelt jelentősége van, egyrészt a hosszú idejű távollét esetén esetlegesen áthelyezett megállók megismerése, másrészt pedig a vezetési gyakorlat visszaszerzése vonatkozásában. Ezen kötelezettsége teljesítését a saját személygépkocsi vezetése - a lényeges eltérések miatt -nem helyettesíthette.

A felperes az elsőfokú eljárás során avval érvelt, hogy ezen kötelezettségének azért nem tett eleget, mert a tanuló gyakorlólap adatait vezetés közben nem tudta volna kitölteni, és csak felülvizsgálati kérelmében hivatkozott a belső munkáltatói utasítás egyéb pontjaira, és arra, hogy az elméleti és gyakorlati pótoktatást a forgalmi vezetőnél kellett volna teljesítenie. Ezen utóbbi hivatkozása, mint új körülmény azonban a felülvizsgálati eljárásban már nem volt figyelembe vehető.

A fentiekből következően az autóbusz vezető munkakörű felperes részére kötelezően előírt vezetési gyakorlat teljesítésének elmulasztása a munkaviszonyból származó lényeges, szándékosan elkövetett és jelentős mértékű kötelezettségszegés volt, így a munkáltató által alkalmazott intézkedés jogellenességének megállapítására irányuló felperesi kereset elutasítása nem jogsabálysértő.

A felperes alaptalanul panaszolta az Mt. 96.§ (2) bekezdésének megsértését is, mert a következetes ítélkezési gyakorlat szerint a munkáltató azon magatartása, hogy a rendkívüli felmondási okra vonatkozóan nem teszi lehetővé a munkavállaló számára a védekezést, önmagában nem minősül a jognyilatkozat jogellenességét megalapozóként (BH.2005.33.).

A felperes a felülvizsgálati kérelmében a táppénz-különbözet és szabadságmegváltás-különbözet vonatkozásában a jogerős ítélet rendelkezését nem támadta, ezért a Kúria a jogerős ítéletnek felülvizsgálati kérelemmel nem támadott rendelkezését nem érintette, a támadott rendelkezését a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A felperes munkavállalói költségkedvezményére tekintettel a felülvizsgálati eljárás illetékét a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 14. §-a alapján az állam viseli.

Budapest, 2014. május 21.

Dr. Stark Marianna s.k. a tanács elnöke, Szolnokiné dr. Csernay Krisztina s.k. előadó bíró, Sipőczné dr. Tánczos Rita s.k. bíró

A kiadmány hiteléül:

bíróági tisztviselő